

MONITOR SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA W KRAKOWIE I MAŁOPOLSCE

Samorząd Województwa Małopolskiego podejmuje działania mające na celu poprawę jakości powietrza w Krakowie i Małopolsce. 22 października przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego Kazimierz Barczyk wystosował list otwarty do władz miasta Krakowa i organizacji pożytku publicznego zajmujących się tym problemem.

WALKA ZE SMOGIEM W KRAKOWIE

List otwarty w sprawie podjęcia wspólnych radykalnych działań Samorządów i Organizacji Pożytku Publicznego w zakresie poprawy jakości powietrza w Krakowie

Stan powietrza w Krakowie i Małopolsce jest katastroficzny. Badania pokazują, że w powietrzu Krakowa wielokrotnie przekroczone są normy szkodliwych pyłów, a stolica naszego regionu jest na niechlubnym trzecim miejscu wśród trzystu europejskich miast o najgorszej jakości powietrza. W pierwszej dekadzie tych miejscowości znajdują się wyłącznie miasta bułgarskie i polskie.

Powinnością samorządów jest walka o poprawę warunków życia w ich wspólnotach regionalnych i lokalnych, w tym także o czyste powietrze. Przejawem tego są stanowiska wzywające do podjęcia działań zmierzających do poprawy jakości powietrza. 14 grudnia 2012 r. podjęło je w mojej inicjatywę Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski oraz 23 stycznia 2013 r. Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP, który wezwał do ogólnopolskich działań w tym zakresie. W ślad za nimi Sejmik Województwa Małopolskiego podjął 28 stycznia i 30 września br. przygotowane przeze mnie rezolucje i apel wzywający władze centralne do przyjęcia kompleksowego Krajowego Programu Ochrony Powietrza.

30 września Sejmik Województwa Małopolskiego uchwalił także nowelizację Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego do 2020 r. 5 kwietnia br. radni Sejmików Małopolski i Śląska, dwóch najbardziej zanieczyszczonych sąsiadujących polskich regionów, podczas wspólnej uroczystej sesji na Wawelu, przyjęli wspólną Strategię Rozwoju do 2020 r., wpisując do tego dokumentu konieczność działań zmierzających do poprawy jakości powietrza.

Ważną rolę w przyjęciu stosownych regulacji odegrała również Rada Miasta Krakowa, która 30 stycznia 2013 r. debatowała nad uwagami do projektu nowelizacji Wojewódzkiego Programu Ochrony Powietrza. Wraz z Wicemarszałkiem Województwa Małopolskiego Wojciechem Kozakiem uczestniczyliśmy w tej potrzebnej debacie. 25 września br. Rada Miasta Krakowa podjęła też jednogłośnie uchwałę w bardzo ważnej sprawie kierunków działania dla Prezidenta Miasta Krakowa w celu poprawy stanu jakości powietrza w Krakowie. Zawiera ona projekty modelowych rozwiązań, których zastosowanie z pewnością przyczyni się do pozytywnych zmian w tym zakresie. Nie będą one jednak możliwe bez współdziałania samorządu województwa i samorządów gminnych. Musimy zrealizować założenia tej swoistej umowy społecznej i podjąć obustronne działania dla przy-

wrócenia czystości powietrza, gdzie z jednej strony Sejmik wprowadzi stosowne ograniczenia i nastąpi wsparcie Krakowa z regionalnych funduszy europejskich będących w dyspozycji Samorządu Województwa Małopolskiego, a Rada Miasta Krakowa podejmie aktywne działania wspierające wymianę palenisk.

Współdziałanie samorządów musi doprowadzić do stworzenia komplementarnych programów. Dotychczasowa kooperacja i uzupełnianie się w planowanych zmianach przez Sejmik Województwa Małopolskiego i Radę Miasta Krakowa jest modelem wzorcowym. Wdrożenie go w życie, połączone m.in. ze zmodernizowaniem i rozwinięciem z 60 do 80% sieci ciepłowniczej Krakowa, będzie bardzo korzystne dla mieszkańców, bowiem woda użytkowa dostarczana przez miejską elektrociepłownię będzie o połowę droższa od płynącej z ogrzewania węglem, ale połowę tańsza od ogrzewania gazem. Elektrociepłownia ta, mimo że zasilana węglem, jest wyposażona w profesjonalne filtry eliminujące emisję szkodliwych pyłów. Konieczna jest również pomoc płynąca ze zwiększonych funduszy Unii Europejskiej i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz rządowe gwarancje zmniejszenia np. o połowę podatków VAT i akcyzy, który-

mi obciążona jest cena gazu w Krakowie. Obniżka podatków, którymi obwarowana jest cena gazu, jest możliwa ze względu na prekursorskie działania samorządów Krakowa i Małopolski zmierzające do poprawy jakości powietrza w mieście i regionie.

Ogromne znaczenie ma również wsparcie inicjatyw obywatelskich, które tak energicznie działają na rzecz przywrócenia czystości powietrza w Krakowie. Wasze apele i stanowiska mają dla Samorządu wielką wagę i stanowią nową, szczególnie ważną płaszczyznę porozumienia i współpracy w walce o wolny od smogu Kraków.

Konieczna jest dyskusja i wdrożenie nowych rozwiązań, dlatego też proponuję wspólne otwarte posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska SWM i Komisji Ekologii i Ochrony Powietrza RMK i wszystkich zainteresowanych radnych Województwa Małopolskiego i Miasta Krakowa w pierwszej połowie listopada, w celu przedyskutowania i wypracowania kompleksowego programu ochrony powietrza, który wyszedłby naprzeciw potrzebom mieszkańców stolicy regionu. Proszę Pana Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa o pomoc w zorganizowaniu tego spotkania.

Kazimierz Barczyk Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego

SAMORZĄDOWCY PODEJMOWALI DOTYCHCZAS LICZNE DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO OCHRONY POWIETRZA W KRAKOWIE I MAŁOPOLSCE:

O 23 stycznia 2013 r. podczas obrad w Kancelarii Prezidenta RP z udziałem Szefa Zespołu Doradców Prezidenta Ministra Olgierda Dziekońskiego Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP na wniosek jego przewodniczącego Kazimierza Barczyka przyjmując stanowisko w sprawie walki z zanieczyszczeniem powietrza na terenie całej Polski.

Przewodniczący Sejmików Województw RP z niepokojem zwracając uwagę na narastające zanieczyszczenie powietrza na terenie całego kraju. Dotyczy to zwłaszcza przekroczeń – na obszarze niemal całej Polski – stężeń benzo (a) pirenu oraz pyłu zawieszanego.

Tak dramatyczna sytuacja wymaga połączonych działań Rządu RP, administracji rządowej, samorządów wszystkich poziomów oraz szerokiej akcji informacyjnej w społeczeństwie, która przyniesie skutek w postaci szerokiego zrozumienia i włączenia się Polaków w podejmowane przedsięwzięcia. (...) Zwracamy zarazem uwagę, że przedstawiony problem ma charakter ponadregionalny. Województwa winny zostać wyposażone w instrumenty uchwalania wspólnej strategii rozwiązywania problemów zanieczyszczenia powietrza, a wszelkie działania w tej materii, podejmowane zwłaszcza przez samorządy gminne, muszą otrzymać pełne wsparcie władz centralnych.

O 28 stycznia 2013 r. Sejmik Województwa Małopolskiego w ślad za stanowiskiem Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP uchwala rezolucję w sprawie ochrony powietrza.

Podkreślamy zarazem, że obecne regulacje prawne dotyczące ochrony powietrza są nieprecyzyjne, niewystarczające, a nade wszystko nieskuteczne. Przykładem są uprawnienia Sejmików w tej materii, których egzekwowanie na poziomie regionalnym jest praktycznie niemożliwe, a każdorazowe skorzystanie z nich budzi wątpliwości prawne, o czym świadczą także prężące spory przed sądami administracyjnymi w kilku województwach. Postulujemy doprecyzowanie kompetencji pomiędzy samorządami wszystkich poziomów a administracją rządową w zakresie występowania o zakazy, ich uchwalania oraz późniejszego stosowania.

O 27 września 2013 r. radni województwa spotykają się z przedstawicielami Krakowskiego Alarmu Smogowego i innych organizacji pozarządowych oraz z ekspertami, by omówić projekt zmian w „Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”.

O 30 września 2013 r. Sejmik Województwa Małopolskiego uchwala apel w sprawie przygotowania i szybkiego wprowadzenia Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Zaangażowanie Ministra Środowiska na rzecz udostępnienia znacznych środków finansowych na walkę z niską emisją oraz wprowadzenie zmian prawnych, które pomogą samorządom realizować zadania w zakresie ochrony powietrza, jest niezbędne. Poprawa jakości powietrza w możliwie krótkim czasie pozwoli zarówno na skuteczną ochronę zdrowia mieszkańców, jak i uniknięcie kar ze strony Komisji Europejskiej za brak przestrzegania przepisów unijnych.

KAZIMIERZ BARCZYK PONOWNIE PRZEWODNICZĄCYM KONWENTU PRZEWODNICZĄCYCH SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW RP

16 i 17 października zebrał się Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP. Gospodarzem spotkania było tym razem województwo kujawsko-pomorskie, a obrady toczyły się w Bydgoszczy. Głównym punktem pierwszego dnia zjazdu wszystkich przewodniczących polskich sejmików był wybór przewodniczącego Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP. Wybór padł na przewodniczącego Sejmiku Województwa Małopolskiego, który już sprawował tę funkcję. Ostatni raz został na nią

wybrany podczas posiedzenia Konwentu w Wieliczce w lutym 2012 r. Dziękując za wybór przewodniczący Barczyk podkreślił rolę parlamentu regionalnych w kreowaniu polityki samorządowej w Polsce. Przypomniał też prezydencką inicjatywę zwiększenia udziału obywateli w działalności samorządu, która wzmacnia pozycję samorządowych ciał uchwałodawczych i kontrolnych. Kazimierz Barczyk wyraził w imieniu Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP poparcie dla projektu Prezenta RP.

SEJMIK WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO ZNOWELIZOWAŁ „PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Według planów system ochrony powietrza w Małopolsce powinien opierać się na: Ograniczeniu emisji z sektora komunalnego:

- Wprowadzenie ograniczeń w stosowaniu paliw stałych na obszarze Krakowa,
- Realizacja gminnych programów ograniczania niskiej emisji
- Eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe,
- Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników,
- Rozbudowa sieci gazowych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników,
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu obniżenia kosztów

eksploatacyjnych ogrzewania niskoemisyjnego,

- Termomodernizacja budynków oraz wzmocnienie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym oraz w obiektach użyteczności publicznej,
- Wyzielimowanie spalania odpadów oraz ograniczenie spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, Ograniczeniu emisji z transportu:
- Rozszerzenie strefy ograniczonego ruchu oraz ograniczonego płatnego parkowania wraz z systemem parkingów typu „Parkuj i Jedź” (Park & Ride) w Krakowie,
- Poprawa organizacji ruchu samochodowego w miastach,
- Utrzymanie dróg w sposób ograni-

czający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez regularne mycie, remonty i poprawę stanu nawierzchni dróg,
- Rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym,
- Rozwój komunikacji rowerowej w miastach,
- Wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów,
- Ograniczenie emisji przemysłowej: - Szczególny nadzór nad działalnością przemysłową w obszarach złej jakości powietrza Inne działania:
- Samorząd Województwa, jako koordynator działań w kierunku poprawy jakości powietrza,

- Informacja o jakości powietrza w Małopolsce,
- Edukacja ekologiczna mieszkańców,
- Spójna polityka na szczeblu lokalnym uwzględniająca priorytety poprawy jakości powietrza,
- Działania uzupełniające zaplanowane w innych dokumentach:
- Regionalna polityka energetyczna,
- Regionalna polityka transportowa,
- Modernizacja układów technologicznych i wprowadzanie najlepszych dostępnych technik produkcji i spalania paliw w celu spełnienia przepisów unijnych w zakresie emisji przemysłowych oraz systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych,
- Wdrażanie regionalnych systemów gospodarki odpadami.